

Zagreb, 25. listopada 2011.

**Izjava u povodu najave imenovanja Branimira Glavaša
nositeljem izbornih lista HDSSB-a**

Koristeći, sada očiglednu, nedorečenost i propust u zakonu, da iako pravomoćno osuđena osoba ne može biti saborski zastupnik ona može biti nositelj izborne liste, Hrvatski demokratski savez Slavonije i Baranje (HDSSB) imenovao je Branimira Glavaša nositeljem svojih izbornih lista.

Kao organizacije koje su pratile suđenje B. Glavašu i ostalima tvrdimo da oni nisu osuđeni u političkom procesu, da je suđenje bilo u skladu sa standardima pravičnog i nepristranog suđenja. Politika je bila upetljana ali je djelovala u suprotnom smjeru nego što to čelnici HDSSB-a impliciraju. Postojanje političke volje odgovorno je što je suđenje B. Glavašu, tada generalu u mirovini i moćnom političaru, počelo 15 dugih godina nakon što su zločini o kojima se godinama znalo i pisalo, počinjeni. Osim toga, i tijekom sudskog procesa su na različite načine rađeni pritisci na sud. Tako je, usred suđenja pod optužbom za ratni zločin, nadležni odbor Hrvatskog sabora predložio B. Glavaša u Saborski odbor za ljudska prava. Nadalje, ne poštujući jedan od temeljnih principa demokracije, trodiobu vlasti, Hrvatski sabor je, iako ukinuvši zastupnički imunitet B. Glavašu da bi mogao biti suđen, uskratio ukinuti mu imunitet u odnosu na produženje pritvora. Na taj je način uzurpirana ovlast suda da odlučuje o pritvoru. Jedan od saborskih zastupnika HDSSB-a je pod istragom radi pokušaja potkupljivanja sudaca Vrhovnog suda RH da ukinu prvostupanjsku osuđujuću presudu B. Glavašu.

Nakon donošenja pravomoćne presude HDSSB je javno priznao da je donio odluku i po njoj postupio – da osigura odlazak B. Glavaša u BiH kako bi izbjegao služenje kazne u Hrvatskoj.

Inzistiranje HDSSB-a na odluci da pravomoćno osuđeni ratni zločinac bude „brend“ koji će privlačiti njihove birače, neviđeni je presedan u Europi. To predstavlja ugrožavanje temeljnih vrijednosti RH kao demokratske i pravne države i, dosljedno, opasan napad na ustavni poredak RH.

Upozoravamo i na otvorene prijetnje HDSSB-a (Burić: „Vratit će se on (Glavaš) fizički puno prije nego što to neki misle. A tada, jao vama progoniteljima.“). Ne tako davno ljudi kojima su slične prijetnje upućivane završavali su na ulici ili u Dravi.

Posao nadležnih institucija države je da se ovakvi trendovi spriječe.

Zato smatramo da ne treba prejudicirati buduću odluku Izbornog povjerenstva.

Radi sprječavanja sličnih situacija u budućnosti da ratni zločinci budu nositelji izbornih lista nužna je izmjena Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor (NN 69/03) na način što bi se pasivna biračka legitimacija, osim za osobe koje nisu punoljetni hrvatski državljani ograničila i osobama koje su pravomoćno osuđivane za kaznena djela za koja je zapriječena kazna zatvora duža od 5 godina. Regulatorna istoga zakona, koja za nositelje izbornih lista jedino određuje da nositelj liste ne mora biti kandidat na listi, trebala bi se nadopuniti kako bi propisala da nositelji izbornih lista ne mogu biti pravomoćno osuđene osobe.

Situacija vrlo jasno ukazuje na zabrinjavajuće stanje u našem društvu, koje koristi HDSSB računajući na neznatan dio biračkog tijela, koje potpuno pogrešno valorizira ulogu žrtve i zločinca.

Osim toga, prema Zakonu o Ustavnom sudu zahtjev za zabranu rada političke stranke čije djelovanje je protivno Ustavu i zakonima mogu podnijeti Predsjednik RH, Hrvatski sabor, Vlada RH Vrhovni sud RH i Državni odvjetnik RH. Te smo institucije na tu mogućnost podsjećali još kada je HDSSB javno govorio da ne priznaje presudu i da je organizirao odlazak osuđenika za ratne zločine izvan Hrvatske.

Vesna Teršelič, *Documenta* - Centar za suočavanje s prošlošću

Zoran Pusić, Građanski odbor za ljudska prava

Katarina Kruhonja, Osijek